

O ile Minister Skarbu na podstawie sprawozdań swoich delegatów lub na podstawie przedkładanych mu budżetów i zamknięć rachunkowych spostrzeże nieprawidłowości natury finansowej lub brak oszczędności w gospodarce związku komunalnego, to zawiadomi o nich Ministra Spraw Wewnętrznych celem wydania stosownych zarządzeń.

§ 13. Władzami nadzorczymi w myśl niniejszego rozporządzenia są władze wymienione w art. 36 i 37 ustawy z dnia 11 sierpnia 1923 r. o tymczasowym uregulowaniu finansów komunalnych (Dz. U. R. P. № 94, poz. 747). Przepisy art. 38 do 41 powołanej ustawy mają także zastosowanie do postępowania władz nadzorczych na podstawie niniejszego rozporządzenia.

§ 14. Wykonanie niniejszego rozporządzenia porucza się Ministrowi Spraw Wewnętrznych i Ministrowi Skarbu.

Terminy wejścia w życie poszczególnych przepisów rozporządzenia określi Minister Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem Skarbu.

Prezydent Rzeczypospolitej: *S. Wojciechowski*

Prezes Rady Ministrów:
i Minister Skarbu *W. Grabski*

Minister Spraw Wewnętrznych: *Z. Hübner*

523.

Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej

z dnia 17 czerwca 1924 r.

o wymiarze i poborze państwowego podatku od nieruchomości w gminach miejskich oraz od niektórych budynków w gminach wiejskich na rok 1924.

Na podstawie art. 25 ustawy z dnia 11 kwietnia 1924 r. o ochronie lokatorów (Dz. U. R. P. Nr. 39, poz. 406) i na zasadzie art. 1 p. 4a) ustawy z dnia 11 stycznia 1924 r. o naprawie Skarbu Państwa i reformie walutowej (Dz. U. R. P. Nr. 4 poz. 28) oraz zgodnie z uchwałą Rady Ministrów z dnia 30 maja 1924 r. zarządzam co następuje:

Rozdział I.

Przedmiot podatku.

§ 1. Podatek państwowy od nieruchomości w gminach miejskich oraz od niektórych budynków w gminach wiejskich pobiera się:

A. w gminach miejskich:

- 1) od domów mieszkalnych wraz z należącymi do nich zabudowaniami gospodarczymi, podwórzami, ogrodami i sadami; od fabryk, teatrów, łaźni i wogóle od wszelkiego rodzaju budowli, położonych na gruntach miejskich, i
- 2) od placów, zajętych na przedsiębiorstwa handlowe i składy towarowe.

B. w gminach wiejskich:

od budynków o charakterze dochodowym lub zarobkowym, a nie związanych z produkcją

rolną, zarówno od domów mieszkalnych, jak od budowli, przeznaczonych na pomieszczenie zakładów przemysłowych i handlowych.

Zwolnienia.

§ 2. Wolne są od podatku:

- 1) nieruchomości (§ 1), stanowiące własność państwa,
- 2) budynki, stanowiące własność prywatną, stale i bezpłatnie zajmowane w całości na użytek państwa lub związków wymienionych w p. 3 niniejszego paragrafu,
- 3) nieruchomości lub ich części należące: do związków komunalnych oraz do prawnie uznanych instytucji i związków wyznaniowych, dobroczynnych, naukowych i oświatowych, o ile te nieruchomości lub ich części nie przynoszą dochodu przez oddanie ich w najem,
- 4) budynki, należące do kolei żelaznych prywatnych, o ile nie przynoszą dochodu przez oddawanie ich w najem,
- 5) nieruchomości lub części tychże, zwolnione od podatków na mocy ustawy z d. 22 września 1922 r. o ulgach dla nowowznoszonych budowli (Dz. U. R. P. Nr. 88 poz. 786),
- 6) nieruchomości w gminach miejskich i budynki w gminach wiejskich, gdy komorne względnie wartość czynszowa nieruchomości nie przekracza rocznie 25 złotych; dochód ten dla nieruchomości, podpadający pod przepisy o ochronie lokatorów, będzie obliczony według norm art. 6 ustawy o ochronie lokatorów zgodnie ze stawkami obowiązującymi w dniu 1 czerwca 1924 r.,
- 7) budynki z powodu ich złego stanu niezamieszkałe, względnie nieużytkowane na zakład przemysłowy lub handlowy,
- 8) znajdujące się na gruntach gmin wiejskich domy mieszkalne, przeznaczone na mieszkania dla osób, prowadzących gospodarstwo rolne lub leśne w charakterze właścicieli względnie dzierżawców, dla rodzin i domowników tych osób, tudzież dla służby, oficjalistów i robotników, zatrudnionych w produkcji rolnej, względnie w przedsiębiorstwach, związanych z produkcją rolniczą,
- 9) położone na gruntach gmin wiejskich zabudowania przeznaczone na zakłady przemysłowe, związane z produkcją rolną, oraz na magazyny i składy dla przechowywania zapasów ziemiopłodów, produktów przemysłu rolnego, tudzież inwentarzy.

Nie korzystają jednak ze zwolnienia od podatku wszelkiego rodzaju budynki i pomieszczenia w całości lub w części wynajęte za czynszem bez jednoczesnego wydzierżawienia posiadłości gruntowych lub z wydzierżawieniem takiej tylko ilości gruntów, które nie nadają wynajętym budynkom i pomieszczeniom charakteru rolniczego.

Nie korzystają również z uwolnienia od podatku domy osób, nietrudniących się zawodowo rolnictwem i mieszkających w tych domach tylko sezonowo, chociażby przy budynkach znajdowała się pewna przestrzeń gruntu, przeznaczona dla produkcji rolnej lub ogrodniczej.

Podstawa wymiaru.

§ 3. Przy ustalaniu podstawy opodatkowania należy rozróżniać:

- 1) nieruchomości lub ich części, podlegające przepisom ustawy o ochronie lokatorów z dnia 11 kwietnia 1924 r. (Dz. U. R. P. Nr. 39 poz. 406).
- 2) nieruchomości lub ich części, nie podlegające przepisom powyższej ustawy.

§ 4. Podstawę wymiaru podatku od nieruchomości, względnie od ich części oznaczonych w § 3 p. 1 stanowi ogólna suma komornego, ustalona w myśl art. 3 względnie w myśl art. 5 i 6 ustawy o ochronie lokatorów, z wyłączeniem opłat dodatkowych (art. 7 i 8 wspomnianej ustawy), względnie ustalona w taki sam sposób wartość czynszowa nieoddawanych w najem nieruchomości lub części.

§ 5. Podstawę wymiaru podatku od nieruchomości, względnie ich części, oznaczonych w § 3 p. 2 stanowi pełne umowne komorne (czynsz) lub pełna wartość czynszową nieruchomości albo ich części, nieoddanych w najem.

§ 6. Jeśli za podstawę wymiaru podatku od pewnej kategorii niewynajmowanych nieruchomości (fabryk, teatrów, willi, łaźni i t. p.) nie może być przyjęta suma czynszu z powodu niemożności jej ustalenia, to wartość czynszową oblicza się w wysokości 5% od obiegowej wartości takiej nieruchomości. Wartość obiegową ustala się na zasadzie cen płaconych o miarodajnym okresie czasu za takie same lub podobne nieruchomości, położone w tej samej miejscowości i znajdujące się w analogicznych warunkach, ewentualnie przy pomocy rzeczoznawców.

Wysokość podatku.

§ 7. Podatek wynosi 20% sumy, stanowiącej podstawę wymiaru, obliczonej w myśl § 4, względnie §§ 5 lub 6 niniejszego rozporządzenia.

Rozdział II.

Wymiar podatku.

§ 8. Wymiar i pobór podatku od nieruchomości, znajdujących się na obszarze gmin miejskich dokonają zarządy tych gmin (magistrat, zwierzchność gminna), a od nieruchomości, znajdujących się poza obszarem gmin miejskich, wydziały powiatowe przy współudziale zarządu gmin wiejskich.

O ile w niniejszym rozporządzeniu jest mowa o gminach wiejskich należy przez nie rozumieć także wyłączone obszary dworskie w b. dzielnicy pruskiej.

§ 9. W terminie od 1 lipca do 15 sierpnia 1924 r. sporządzą magistraty, a dla wydziałów powiatowych — urzędy właściwych gmin, wykazy nieruchomości podlegających podatkowi, zawierające dane niezbędne dla wymierzenia podatku.

§ 10. W szczególności w wykazach winny być wymienione wszystkie lokale i inne części nieruchomości z podaniem przeznaczenia lokalu (mieszkanie, sklep, fabryka, hotel i t. p.), tudzież ilości pokoi w każdym lokalu.

§ 11. Co do każdego lokalu względnie innej składowej części nieruchomości, które podlegają ustawie o ochronie lokatorów i były wynajmowane za czynszem w czerwcu 1914 r. należy podać wysokość komornego lub wartość czynszową z czerwca 1914 r. (podstawowe komorne).

§ 12. Podstawowe komorne ustala magistraty na zasadzie akt, otrzymanych od urzędów (inspektoratów) skarbowych w myśl § 28 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Ministra Skarbu z dnia 29 kwietnia 1922 r. (Dz. U. R. P. Nr. 34 poz. 294), względnie na zasadzie posiadanych własnych akt wymiarowych podatku od nieruchomości albo podatku od lokatorów.

§ 13. Celem ustalenia wysokości komornego albo wartości czynszowej tych lokali lub tych części składowych nieruchomości, które podlegają ustawie o ochronie lokatorów, lecz co do których nie można ustalić komornego względnie wartości czynszowej z czerwca 1914 r. lub tych, które nie podlegają przepisom o ochronie lokatorów — zawiadują urzędy gminne (magistraty) właścicieli do zeznania kwot komornego względnie wartości czynszowej i wyznaczają im odpowiedni po temu termin.

Po upływie terminu i niezależnie od tego, czy właściciel złożył zeznanie lub go nie złożył, określają zarządy gminne na podstawie ewentualnych zeznań właściciela i opinii dwóch rzeczoznawców wysokość podstawowego komornego względnie wartości czynszowej — jeśli chodzi o nieruchomości podlegające ustawie o ochronie lokatorów, — albo ustala obecne umowne komorne względnie obecną czynszową wartość — jeśli chodzi o nieruchomości niepodlegające wspomnianej ustawie.

§ 14. Na rzeczoznawców należy powoływać osoby, z grona płatników podatku, należycie obznajmione ze stosunkami faktycznymi w gminie.

§ 15. Urzędy gminne, nie będące władzami wymiarowymi (§ 8 niniejszego rozporządzenia) winny wykazy, sporządzone w myśl §§ 10—13 niniejszego rozporządzenia przesyłać wydziałowi powiatowemu w terminie do 15 sierpnia 1924 r.

§ 16. Władze wymiarowe (magistraty, wydziały powiatowe) winny zbadać wykazy, wyłączyć z opodatkowania nieruchomości względnie ich części wolne od podatku w myśl § 2 niniejszego rozporządzenia określić podstawę wymiaru zgodnie z postanowieniami § 4 względnie § 5 lub § 6 niniejszego rozporządzenia za okres od 1 czerwca do 1 lipca 1924 r. oraz za okresy: 1) od 1 lipca do 30 września 1924 r., 2) i od 1 października do 31 grudnia 1924 r., przeliczać kwoty podane w walutach b. państw zaborczych na złote, zgodnie z art. 6 część 4 ustawy o ochronie lokatorów, a kwoty podane w markach polskich wedle relacji 1 złoty = 1.800.000 marek polskich i obliczyć podatek przypadający za każdy okres.

§ 17. Niezwłocznie po ukończeniu wymiaru winna władza wymiarowa rozesłać płatnikom nakazy płatnicze, w których należy podać podstawę wymiaru, wysokość podatku w złotych i terminy uiszczenia

(§ 18) oraz objaśnienie o możliwości wniesienia rekursu.

Rozesłanie nakazów winno być ukończone w terminie do 15 września 1924 r.

O zakończeniu czynności rozesłania nakazów wywiesza się obwieszczenie w lokalu władzy wymiarowej, jakoteż w lokalach urzędowych gminnych, urzędów skarbowych, oraz w innych miejscach, stosownie do uznania władzy wymiarowej.

Terminy i miejsce płatności.

§ 18. Podatek obliczony należy wpłacić:

- a) za okres od 1 czerwca do 30 września 1924 r. — najpóźniej do dnia 30 września 1924 r.,
- b) za okres od 1 października do 31 grudnia 1924 r. — najpóźniej do dnia 20 grudnia 1924 r.

Od kwot podatku, nieuiszczonych w przepisanych terminach płatności będą pobierane, oprócz odsetek za zwłokę, przewidzianych w art. 10 ustawy z dnia 6 grudnia 1923 r. (Dz. U. R. P. № 127 poz. 1044), kary za zwłokę w wysokości $\frac{1}{2}\%$ podatku za każdy dzień zwłoki. Zaległe kwoty podatku wraz z ewentualnymi odsetkami i karami za zwłokę ściągają przymusowo magistraty bezpośrednio, a wydziały powiatowe także za pośrednictwem urzędów gminnych.

Podatek wymierzony w złotych (§ 17) należy uiścić w złotych do kasy magistratu względnie do kasy wydziału powiatowego.

Odwołanie.

§ 19. Od wymiaru podatku oznaczonego w nakazach płatniczych, przysługuje płatnikowi prawo odwołania się w terminie 14-dniowym od dnia następnego po doręczeniu nakazu płatniczego.

Odwołanie winno być wniesione do izby skarbowej za pośrednictwem władzy wymiarowej.

Odwołanie spóźnione pozostawia izba skarbowa bez rozpatrzenia.

Wniesienie odwołania nie wstrzymuje obowiązku uiszczenia podatku w przepisanych terminach (§ 18).

§ 20. O ile odwołanie dotyczy tylko oczywistych omyłek w obliczeniu podstawy wymiaru lub podatku, prostuje je na skutek odwołania sama władza wymiarowa.

Inne odwołania rozstrzyga ostatecznie izba skarbowa, której winny być one przysłane przez władze wymiarowe wraz z niezbędnymi wyjaśnieniami (dowód doręczenia nakazu płatniczego, wyciąg z wykazu, opinia rzeczoznawców i t. p.) w ciągu miesiąca po wniesieniu odwołania.

Odwołania rozpatruje izba skarbowa przy współudziale przedstawiciela magistratu w siedzibie izby skarbowej i dwóch rzeczoznawców, wskazanych przez tenże magistrat.

Ulgi.

§ 21. Jeżeli skutek pożaru, powodzi, lub innych nadzwyczajnych wydarzeń nastąpi całkowite lub częściowe zniszczenie nieruchomości, wtedy na prośbę płatnika, wniesioną w ciągu 30 dni po wypadku, umorzą podatek władze wymiarowe (§ 8) całkowicie lub częściowo stosownie do stopnia zniszczenia po dokonaniu sprawdzenia szkód na miejscu.

Rachunkowość.

§ 22. Władze wymiarowe i poborowe (§ 8 i § 18 część ostatnia) winny założyć i prowadzić wykazy a zarazem księgi biercze podatku i dzienniki przychodu według wzorów № 1 do 3 dołączonych do niniejszego rozporządzenia.

Nakazy płatnicze (§ 17) mają być sporządzane według wzoru № 4.

§ 23. W ciągu pięciu dni po upływie każdego miesiąca kalendarzowego winna władza wymiarowa zawiadamiać właściwy urząd skarbowy, (w większych miastach urząd skarbowy wyznaczony przez izbę skarbową), o kwotach przypisanego, odpisanego i uiszczanego podatku.

Wpływy z podatku wraz z oddzielnymi wykazywanymi odsetkami i karami za zwłokę, winny kasy władz wymiarowych (§ 18 część ostatnia) przelewać do kas skarbowych z dołączeniem deklaracji płatniczych przynajmniej raz na dwa tygodnie. Kwity kasowe należy dołączyć do ksiąg bierczych (wzór № 1 i 2).

§ 24. Naczelnicy urzędów skarbowych, względnie delegowani przez władzę skarbową urzędnicy skarbowi mają prawo i obowiązek dokonywania przynajmniej raz na miesiąc, kontroli rachunkowej i kasowej władz wymiarowych i ich kas (§ 8 i 18 część ostatnia).

§ 25. Za czynności związane z wymiarem, poborem i ściąganiem podatku przyznaje się władzom wymiarowym (§ 8) odszkodowanie w wysokości 5% sum wpłacanych Skarbowi Państwa z tytułu pobranego podatku oraz odsetek i kar za zwłokę.

Koszty i opłaty egzekucyjne z tytułu przymusowo ściągniętego podatku pobierają władze wymiarowe na rachunek własny.

§ 26. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1 czerwca 1924 roku i obowiązuje na całym obszarze Rzeczypospolitej z wyjątkiem Województwa Śląskiego.

Prezydent Rzeczypospolitej: *S. Wojciechowski*

Prezes Rady Ministrów

i Minister Skarbu: *W. Grabski*

Minister Spraw Wewnętrznych: *Z. Hübnér*

WŁADZA WYMIAROWA
MAGISTRAT

(str. 1).

Wzór № 1,

do § 22 rozp. Prezydenta Rzeczypospolitej poz. 523.

m. _____

Okrag policyjny _____

Dzielnica _____

Ulica (plac) _____

Nr. orientacyjny _____

policyjny _____

Nr. spisowy _____

hipoteczny _____

D E K L A R A C J A

do wymiaru państwowego podatku od nieruchomości na 1924 r., należącej do

(nazwisko i imię względnie firma).

Nieruchomość powyższa obejmuje następujące budowle:

a)	budynki murowane frontowe	.	.	.	.	.	.
b)	" " oficyny	.	.	.	.	.	.
c)	" drewniane frontowe	.	.	.	.	.	.
d)	" " oficyny	.	.	.	.	.	.
e)	" przemysłowe	.	.	.	.	.	.
f)	" gospodarcze (stajnie wozownie składy)	.	.	.	.	.	.

Ilość budynków	O ilu piętrach	Ilość wszystkich lokalí

Niezależnie od budowli i placu pod budowlami na nieruchomości

znajdują się:

Plac (podwórze), ogród, sad, park o przestrzeni mtr.²
Plac, przeznaczony na przedsiębiorstwo handlowe lub skład towarowy o przestrzeni "

Objaśnienie dla właścicieli nieruchomości:

- 1) Formularz niniejszej deklaracji należy dokładnie wypełnić, podpisać i przedłożyć magistratowi najpóźniej do dnia 15 lipca 1924 roku.
- 2) Odrębną deklarację składa się z każdej własności (posiadłości) należącej do jednej lub kilku osób (firmy), lecz nieprzedzielonej zaułkiem, ulicą, placem lub cudzą własnością, ze szczegółowym wymienieniem wszystkich budynków oraz wyżej wymienionych niezabudowanych placów, ogrodów i sadów.
- 3) Deklaracje mają być składane przez właścicieli, użytkowników (dożywotników) lub ich prawnych zastępców.
- 4) W deklaracji — w rubryce 7) — należy dokładnie podać wysokość miesięcznego podstawowego komornego, płaconego w czerwcu 1914 roku. Natomiast z niewynajmowanej w czerwcu 1914 r. nieruchomości lub jej części winna być podana w rubr. 8 miesięczna wartość czynszowa według przeciętnych cen najmu z czerwca 1914 r. za podobne i w analogicznych warunkach znajdujące się nieruchomości, lokale, mieszkania lub pomieszczenia.
- 5) W razie odjęcia ogrodu lub placu, wynajętego jako przynależność mieszkania, a niepodlegającego ustawie o ochronie lokatorów, — podstawowe komorne ulega odpowiedniemu zmniejszeniu.

(str. 2).

Wypełnia właściciel nieruchomości											
Jeżeli lokalu, mieszkania lub pomieszczenia nie parceli gruntowej (w porządku kolejnym)	Czy przedmiot podlega ustawie o ochronie lokatorów (tak, nie).	Położenie lokalu, mieszkania lub pomieszczenia (podziemie) suteryny parter, I, II itd. piętro, przestrzeń gruntu, placu.	Nazwisko imię i zawód lokatora wzgl. osoby najmującej lub użytkującej (firma przedsiębiorstwa)	Przeznaczenie lokalu — (placu) na mieszkanie, sklep, kinoteatr, bank, skład, warsztat, fabrykę itd., ogród owocowy, warzywny, skład, plac.	Ilość pokoi (ubikacji).	Wysokość miesięcznego komornego — płaconego w czerwcu 1914 r.		Miesięczne komorne wg przeciętnych cen z czerwca 1914 r. jeżeli przedmiot w czerwcu 1914 r. nie był wynajęty lub jeżeli ówczesne komorne było ze względu na specjalne warunki danego stosunku umownego widocznie wygórowane lub niskie.	Wartość obiegowa nieruchomości (par. 6 rozp. Prez. R. P.).	Pobierane komorne z wyłączeniem opłat dodatkowych za miesiąc czerwiec 1924 r.	Wartość czynszowa niewynajmowanego lokalu lub placu za miesiąc czerwiec 1924 r.
						*) w rublach, w koronach austr. w markach niem.	w złotych				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	

Podpis właściciela nieruchomości lub jego zastępcy.

(str. 3).

Wypełnia Magistrat										
Ustalone miesięczne komorne za czerwiec 1914 r. wzgl. wartość czynszowa za ten miesiąc	Kwoty podane w rubr. 12 przera-chowane na złote	Wartość obiegowa nieruchomości	Podstawa wymiaru podatku t. j. ustalona wysokość komornego (czynszu) wzgl. wartości czynszowej za okres			Kwota podatku (20% sum podanych w rubr. 15, 16 i 17) za okres **)			U W A G A	
			od 1 czerwca do 30 czerwca 1924 r.	od 1 lipca do 30 września 1924 r.	od 1 października do 31 grudnia 1924 r.	od 1 czerwca do 30 czerwca 1924 r.	od 1 lipca do 30 września 1924 r.	od 1 października do 31 grudnia 1924 r.		
w rublach w koronach austrjack. w markach niemieck.	w z ł o t y c h									
12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	
Razem:										

*) Pozostawić wymienienie tej waluty, w której kwoty się podaje, inne waluty przekreślić.

**) Zamiast wypełniać rubr. 18, 19 i 20 przy każdym lokalu można obliczyć podatek i wypełnić te rubryki przy zsumowaniu kwot w rubr. 15, 16 i 17 odnośnie danej nieruchomości względnie stronicy.

Wzór № 3.
do § 22 rozp. Prez. R.
poz. 523.

Dziennik przychodu
państwowego podatku od nieruchomości (budynków)

[illegible]

WŁADZA WYMIAROWA:

MAGISTRAT W _____

Wydział powiatowy

W _____

Wzór № 4.

do § 22 rozp. Prez. R.
poz. 523.

№ kolejny księgi (listy)
bierczej _____

Nakaz płatniczy

**na państwowy podatek od nieruchomości w gminach miejskich oraz od niektórych budynków
w gminach wiejskich na rok 1924.**

z nieruchomości — budynku — placu (ogrodu) № hipoteczny
 należącej do (nazwisko i imię względnie firma) spisowy

Daty ustalone przez władzę wymiarową względnie Urząd gminny				Kwota podatku (20% sum podanych w rubr. 2, 3 i 4) za okres:			
Wartość obiegowa nie- ruchomości (budynku)	Podstawa wymiaru podatku określona po myśli par. par. 4, 5 i 6 rozp. Prez. R. z dnia 17 czerwca 1924 r. za okres:			od 1 czerw- ca do 30 czerwca 1924 r.	II kw. od 1 lipca do 30 wrześ- nia 1924 r. III kw.	od 1 paź- dziernika do 31 grud- nia 1924 r. IV kw.	
	od 1 czerwca do 30 czerwca 1924 r.	od 1 lipca do 30 września 1924 r.	od 1 paździer- nika do 31 grudnia 1924 r.				
w	z	l	o	t	y	c	h
1	2	3	4	5	6	7	